

SYSTEM CERTYFIKACJI KWALIFIKACJI

Opis Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA

1. Krajowe Centrum Akredytacji (KCA)

Właścicielem i zarządcą **Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA (System KCA)** jest Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego Oddział w Warszawie (Związek ZDZ Oddział w Warszawie) funkcjonujący na rynku pod marką Krajowe Centrum Akredytacji (KCA).

- ☑ **marka:** Krajowe Centrum Akredytacji (KCA)
- ☑ **firma:** Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego Oddział w Warszawie
- ☑ **siedziba:** 00-252 Warszawa, ul. Podwale 17 / 117, Polska
- ☑ **KRS:** 0000774041 (Rejestr Stowarzyszeń i Rejestr Przedsiębiorców)
- ☑ **REGON:** 382671439
- ☑ **NIP:** 5252782039
- ☑ **Rejestr Instytucji Szkoleniowych (RIS):** 2.14/00156/2020
- ☑ **telefon:** (22) 635 76 38
- ☑ **e-mail:** biuro@kca.edu.pl

Ideą powołania Związku ZDZ Oddział w Warszawie, funkcjonującego na rynku pod marką Krajowe Centrum Akredytacji (KCA), było **zagwarantowanie podmiotowej rozdzielności procesów kształcenia od procesów weryfikacji efektów uczenia się prowadzonych w ramach ZDZ - poprzez instytucjonalne wydzielenie procesów walidacji ze struktury Związku ZDZ i przeniesienie ich w obszar działalności statutowej oddziału Związku ZDZ – § 10 pkt 11 Statutu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego.**

2. Podstawowe informacje

- ☑ **marka:** Krajowe Centrum Akredytacji,
- ☑ **skrót nazwy:** KCA,
- ☑ **współzałożyciel 1:** Krajowa Izba Gospodarcza (KIG),
- ☑ **współzałożyciel 2:** Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego (Związek ZDZ),
- ☑ **rok powołania:** 2015,
- ☑ **podstawa:** porozumienie sygnatariuszy - organizacji założycielskich,
- ☑ **produkt:** System Certyfikacji Kwalifikacji KCA (System KCA),
- ☑ **ewaluacja systemu:** 2017,
- ☑ **wdrożenie reorganizacji struktury i założeń systemu:** 2018/2019,
- ☑ **cel reorganizacji:** dostosowanie do wymogów formalno-prawnych, w tym do zapisów *Ustawy o ZSK z dnia 22 grudnia 2015 r. (wraz z późniejszymi zmianami)*, zasad określonych przez Departament Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Ministerstwie Rozwoju oraz pozostałych wytycznych definiujących obszar walidacji kompetencji i nadawania kwalifikacji sformułowanych przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN),
- ☑ **firma prowadząca:** Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego Oddział w Warszawie, 00-252 Warszawa, ul. Podwale 17 /117,
- ☑ **forma:** Federacja - Związek Stowarzyszeń - jednostka organizacyjna, posiadającą osobowość prawną, władze, określoną strukturę organizacyjną oraz precyzyjnie wyznaczone cele swojej działalności,

- ☑ **cel działalności:** potwierdzanie kompetencji i nadawanie kwalifikacji przy zachowaniu zasady instytucjonalnego oraz osobowego rozdzielenia procesu kształcenia od walidacji jego efektów,
 - ☑ **zadania:** profesjonalna organizacja i kompleksowa obsługa procesów walidacji, weryfikacji jej wyników oraz certyfikacji kwalifikacji i kompetencji na potrzeby kandydatów indywidualnych lub zbiorowych, wspieranych doradztwem przy zachowaniu najwyższych standardów jakości,
 - ☑ **sposób realizacji:** w oparciu o *Regulamin Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA oraz standardy i procedury określone w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA*,
 - ☑ **zasięg oddziaływania:** obszar całego kraju – poprzez akredytowane jednostki terenowe (regionalne przedstawicielstwa KCA) - Regionalne Centra Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji (RCWEiC) – organizujące procesy nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji oraz monitorujące poprawność zleconych procesów walidacji prowadzonych przez partnerskie Instytucje Walidujące – (akredytowane w Systemie KCA Zakłady Doskonalenia Zawodowego), zakończonych weryfikacją i uznaniem wyników, a następnie certyfikacją (nadaniem kwalifikacji / potwierdzeniem kompetencji),
 - ☑ **opis:** System Certyfikacji Kwalifikacji KCA został stworzony i opracowany w celu realizacji Procesów Walidacji oraz Certyfikacji prowadzących do formalnego potwierdzania kompetencji i nadawania kwalifikacji w obszarze określonych dla danej kwalifikacji efektów uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), niezależnie od metody jaką zostały one nabyte przez kandydata. System został określony przez standardy i wynikające z nich procedury, gwarantujące wysoką jakość oraz przejrzystość każdego etapu procesu,
 - ☑ **wystawiany dokument:** **Certyfikat kwalifikacji KCA + Supplement, Certyfikat kompetencji KCA + Supplement** (lista zweryfikowanych efektów uczenia się),
 - ☑ **podstawa formalno-prawna:** System Certyfikacji Kwalifikacji KCA został opracowany w 2015 roku w oparciu o wytyczne zawarte w dokumentach Komisji Wspólnot Europejskich - *Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie* (2008/C 111/01), zapisami Załącznika *W sprawie ustanowienia Europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET)* [SEK(2008) 442 SEK(2008) 443], *Zalecenia Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego* (2012/C 398/01) i *Europejskich wskazówek dotyczących walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego* (Cedefop, 2009, 2015).
- Po wdrożonej reorganizacji jest w pełni zgodny z zapisami *Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (z dnia 22 grudnia 2015 r. - wraz z późniejszymi zmianami), zaleceniami zawartymi w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* (Ministerstwo Rozwoju) oraz wytycznymi zdefiniowanymi przez Instytut Badań Edukacyjnych i Ministerstwo Edukacji i Nauki.**
- ☑ **KCA w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji:**
 - ☑ W kwietniu 2018 roku Związek ZDZ opracował i zgłosił do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) opis kwalifikacji rynkowej „Wykonywanie czynności magazynowych”. Opis kwalifikacji oraz procedury jej walidacji powstały na drodze współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych (IBE) – Instytucją wdrażającą ZSK w Polsce. Równocześnie został złożony wniosek o nadanie dla Związku ZDZ statusu Instytucji Certyfikującej w ramach ZSK.

- 15 marca 2023 roku na mocy Decyzji Ministerstwa Rozwoju i Technologii KCA uzyskało uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji „Obsługa klienta i sprzedaż w punkcie handlowym – sprzedawca”, uzyskując tym samym status Instytucji Certyfikującej w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK).

3. Struktura podmiotowa w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA:

Za jakość nadawania kwalifikacji i potwierdzania kompetencji odpowiedzialna jest Instytucja Certyfikująca – Krajowe Centrum Akredytacji, która **wydaje certyfikaty uzyskane na podstawie prawidłowo przeprowadzonych procesów walidacji i certyfikacji**. Oznacza to, że **certyfikaty otrzymują osoby, które osiągnęły efekty uczenia się określone dla danej kwalifikacji** oraz spełniły warunki jej uzyskania.

Zgodnie z zapisami *Ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* z dnia 22 grudnia 2015 r. (wraz z późniejszymi zmianami) **Instytucja Certyfikująca może delegować wszystkie lub wybrane działania związane z procesem walidacji do współpracującej z nią jednej lub więcej instytucji, nazywanych Instytucjami Walidującymi**. Podział zadań określa formalna umowa między tymi instytucjami. Nie zmienia to zakresu odpowiedzialności Instytucji Certyfikującej za jakość procesu walidacji, w tym prowadzonej przez nią okresowej ewaluacji wewnętrznej – samooceny obejmującej cały proces walidacji. Jest ona również odpowiedzialna m.in. za odpowiednie rozdzielenie procesów szkolenia, walidacji i certyfikacji, aby wykluczyć możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz za zachowanie ciągłości procesu certyfikacji i walidacji.

Krajowe Centrum Akredytacji realizuje procesy nadawania kwalifikacji na wszystkich etapach (z wykorzystaniem jednostek terenowych – RCWEiC) **przeprowadzając samodzielnie lub zlecając organizację i realizację procesów walidacji do Instytucji Walidujących (IW) – Zakładów Doskonalenia Zawodowego (ZDZ)** - na mocy podpisanych z nimi **Umów partnerstwa IC-IW**.

Procesy walidacji realizowane w Instytucji Walidującej (ZDZ) są na bieżąco monitorowane przez Instytucję Certyfikującą, a otrzymane wyniki walidacji są weryfikowane przez upoważnionych specjalistów w jednostkach terenowych KCA – RCWEiC. Po sprawdzeniu ich poprawności oraz zgodności przeprowadzenia procesu walidacji ze standardami Systemu KCA, podejmowana jest decyzja o nadaniu kwalifikacji / potwierdzeniu kompetencji zakończona wystawieniem Certyfikatu KCA oraz właściwego Suplementu. Zakres realizowanych w całym procesie walidacji i certyfikacji czynności i dokumentacji został określony w *Regulaminie Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA i Etapach Procesu Nadawania Kwalifikacji w Systemie KCA*.

Wszystkie podmioty funkcjonujące w Systemie KCA są objęte **polityką zachowania jakości, opisaną i wdrożoną jako Wewnętrzny Standard Zachowania Jakości (WSZJ Systemu KCA)**, który powstał przy udziale Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE).

- Instytucja Certyfikująca: Krajowe Centrum Akredytacji** (Związek ZDZ Oddział w Warszawie - właściciel i operator Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA)

KCA - Krajowe Centrum Akredytacji – podmiot odpowiedzialny za funkcjonowanie systemu, jego ewaluację oraz aktualizację funkcjonujących w nim procedur. Prowadzi stały nadzór nad przebiegiem wszystkich procesów, sprawdza zgodność podejmowanych przez Instytucje Walidujące działań z przypisanymi im procedurami, weryfikuje wyniki walidacji, wystawia certyfikaty oraz odpowiada za jakość prowadzonych prac. Działalność w obszarze organizacji i wewnętrznego nadzoru procesów nadawania kwalifikacji prowadzi za pośrednictwem akredytowanych RCWEiC - przedstawicielstw funkcjonujących przy poszczególnych partnerskich Instytucjach Walidujących.

- RCWEiC - Regionalne Centra Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji** – akredytowane jednostki terenowe – regionalne przedstawicielstwa, działające w imieniu KCA, powołane i funkcjonujące przy Zakładach Doskonalenia Zawodowego, organizujące procesy nadawania kwalifikacji, monitorujące poprawność i weryfikujące wyniki procesów walidacji realizowanych przez partnerskie Instytucje Walidujące – Zakłady Doskonalenia Zawodowego (ZDZ). RCWEiC funkcjonują w ramach otrzymanych akredytacji, które definiują obszar ich działalności i zakres zadań. RCWEiC są odpowiedzialne za samodzielną realizację procesów certyfikacji kwalifikacji / kompetencji – nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji w imieniu KCA.

RCWEiC, zgodnie z określoną procedurą akredytacyjną, **powołane zostały przez Krajową Izbę Gospodarczą (KIG), Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego (Związek ZDZ) oraz Krajowe Centrum Akredytacji (KCA)** na podstawie decyzji akredytacyjnych kończących audyt zewnętrzny w strukturze organizacji wnioskodawców (określona Procedura powołania RCWEiC).

W strukturze organizacyjnej Systemu KCA funkcjonuje obecnie **15 RCWEiC**:

☒ RCWEiC Gorzów Wlkp.	☒ RCWEiC Słupsk
☒ RCWEiC Bydgoszcz	☒ RCWEiC Kielce
☒ RCWEiC Warszawa	☒ RCWEiC Poznań
☒ RCWEiC Katowice	☒ RCWEiC Toruń
☒ RCWEiC Zielona Góra	☒ RCWEiC Białystok
☒ RCWEiC Lublin	☒ RCWEiC Łódź
☒ RCWEiC Szczecin	☒ RCWEiC Olsztyn
☒ RCWEiC Wrocław	

Zakres funkcjonowania tych jednostek w Systemie KCA definiują zapisy *Regulaminu Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA* potwierdzone **dokumentem akredytacyjnym wystawianym przez Krajowe Centrum Akredytacji**.

- Instytucje Walidujące: Zakłady Doskonalenia Zawodowego (ZDZ)**

Procesy Walidacji (z wykorzystaniem metod egzaminów zewnętrznych: egzaminu teoretycznego i egzaminu praktycznego) powierzone zostały zaufanym partnerom – **Instytucjom Walidującym – Zakładom Doskonalenia Zawodowego**, które jako uznane na rynku instytucje oświatowe cieszą się zaufaniem społecznym i legitymują ogromnym doświadczeniem w obszarze kształcenia zawodowego i egzaminowania wiedzy i umiejętności.

Akredytowane w Systemie KCA (w efekcie audytu zewnętrznego – przeprowadzonego według określonych procedur), **partnerskie instytucje szkoleniowe** (Zakłady Doskonalenia Zawodowego) współpracują z Krajowym Centrum Akredytacji **w obszarze organizacji i realizacji Procesów Walidacji Kwalifikacji zgodnych z wytycznymi Systemu KCA - na podstawie podpisanych Umów partnerstwa IC-IW.**

ZDZ znane od dziesięcioleci i cenione na rynku kształcenia zawodowego, zarówno w Polsce jak i za granicą, są gwarantem jakości i trafności prowadzonych Procesów Walidacji. **Odpowiednie zasady i procedury** (składowe Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA) w Procesach Walidacji organizowanej przez Instytucje Walidujące (ZDZ) **gwarantują osobowe zachowanie rozdzielności ról osób kształcących i walidujących** (egzaminujących) wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne kandydatów.

W Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA jako **Instytucje Walidujące** akredytację otrzymały te **Zakłady Doskonalenia Zawodowego**, które przeszły pozytywnie procedurę akredytacji RCWEiC.

Akredytację Instytucji Walidującej w Systemie KCA uzyskało dotychczas **15 ZDZ**:

- Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego - Stowarzyszenie Oświatowo-Techniczne**
- Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku**
- Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Szczecinie**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Toruniu**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Lublinie**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie**
- Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Zielonej Górze**
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Łodzi**
- Dolnośląski Zakład Doskonalenia Zawodowego Oddział I we Wrocławiu**

Akredytacja dla Instytucji Walidującej w Systemie KCA jest wystawiana bezterminowo, z zastrzeżeniem możliwości przeprowadzenia audytu przez Instytucję Certyfikującą – KCA.

Do udziału w procesie audytu zewnętrznego uprawniającego do bycia Instytucją Walidującą w Systemie KCA zgłosić się mogą Zakłady Doskonalenia Zawodowego zrzeszone w Federacji - Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego Oddział w Warszawie.

4. Umowy Partnerstwa IC-IW:

System Certyfikacji Kwalifikacji KCA w ujęciu podmiotowym opiera się na **Umowie Partnerstwa Instytucji Certyfikującej (KCA) z Instytucjami Walidującymi (ZDZ)**, czyli na porozumieniach ramowych.

Podpisanie *Umowy partnerstwa IC-IW* w systemie KCA **poprzedzone jest przeprowadzeniem audytu u wnioskującej Instytucji**. System Certyfikacji Kwalifikacji KCA, dla zachowania jego integralności, wysokiego standardu usług oraz spójności polityki jakości, dopuszcza do procesu audytu jedynie Zakłady Doskonalenia Zawodowego zrzeszone w Związku ZDZ.

Proces akredytacji ZDZ jako Instytucji Walidującej określony jest opisaną procedurą akredytacyjną (*Procedura akredytacji Instytucji Walidującej w Systemie KCA*).

5. Walidacja i Certyfikacja w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA:

Walidacja - „walidację należy rozumieć jako wieloetapowy proces sprawdzania efektów uczenia się posiadanych przez osobę i ich potwierdzania. W przypadku potwierdzenia osiągnięcia przez osobę wszystkich efektów uczenia się składających się na kwalifikację walidacja prowadzi do certyfikacji.”

- Instytucja Certyfikująca: KCA** poprzez RCWEiC
- Instytucje Walidujące: ZDZ** (pod nadzorem RCWEiC)
- Nadzór wewnętrzny: KCA** oraz **RCWEiC**
- Nadzór zewnętrzny: Związek ZDZ** (w obszarze realizacji działalności statutowej)
- Wewnętrzny Standard Zapewnienia Jakości (WSZJ): obejmuje swoim oddziaływaniem wszystkie podmioty Systemu KCA (KCA + RCWEiC + ZDZ)**

“Art. 47.

1. Walidację przeprowadza instytucja certyfikująca w sposób zgodny z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5.
2. Instytucja certyfikująca może upoważnić do przeprowadzania walidacji inny podmiot, jeżeli gwarantuje on przeprowadzanie walidacji w sposób zgodny z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5.
3. Upoważnienie podmiotu, o którym mowa w ust. 2, nie zwalnia instytucji certyfikującej z odpowiedzialności za prawidłowość walidacji przeprowadzanej przez ten podmiot.
4. Instytucja certyfikująca udostępnia na stronie internetowej szczegółowe informacje o sposobie zorganizowania i przeprowadzania walidacji dla danej kwalifikacji rynkowej.”

(źródło: *Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji*)

Ogólne założenia walidacji kwalifikacji w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA:

- Podstawowym założeniem Systemu KCA jest to, że **Walidacja poprzedza Certyfikowanie**.

- Walidacja realizowana przez Instytucje Walidujące w ramach Systemu KCA obejmuje identyfikację i dokumentację posiadanych efektów uczenia się kandydatów oraz ich weryfikację w odniesieniu do wymagań określonych dla danej kwalifikacji.
- Walidacja w Systemie KCA jest **prowadzona w sposób trafny**. Oznacza to, że weryfikowane są te efekty uczenia się, które zostały określone dla danej kwalifikacji / kompetencji (Standard Kwalifikacji).
- Zgodnie z normami Systemu KCA **walidacja jest przeprowadzana rzetelnie**. Wynik weryfikacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających Walidację zgodnie z Systemem KCA (Standard Walidacji).
- Zgodnie z założeniami Systemu KCA, walidację wieńczy podjęcie i wydanie decyzji, jakie efekty uczenia się można potwierdzić, jakie zaś nie.

Ogólne założenia certyfikacji kwalifikacji w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA:

- Kluczowym założeniem Systemu KCA jest **instytucjonalne i osobowe rozdzielenie procesów walidacji i certyfikacji**.
- Instytucja Certyfikująca odpowiada za wysoką jakość** prowadzonych procesów walidacji i certyfikacji kwalifikacji poprzez wdrożony WSZJ Systemu KCA (Standard Jakości).
- W procesie certyfikacji Instytucja Certyfikująca bierze pod uwagę wynik walidacji jaki uzyskał kandydat (na podstawie protokołu Komisji Egzaminacyjnej) oraz arkusz zgodności z Systemem KCA działań podjętych przez Instytucję Walidującą – wydając na ich podstawie decyzję o nadaniu kwalifikacji (Standard Certyfikacji).
- Instytucja Certyfikująca realizuje procesy certyfikacji poprzez akredytowane jednostki terenowe – Regionalne Centra Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji funkcjonujące przy ZDZ – objęte standardami Systemu KCA – **rozdzielność podmiotowa**.
- Instytucja Certyfikująca **posiada opisane i wdrożone standardy i procedury** definiujące jej działalność, w tym procedury odwoławcze dla uczestników procesów walidacji i certyfikacji.
- Instytucja Certyfikująca stosuje jednorodny (dla całego obszaru kraju) wzór **Certyfikatu oraz zawartego w nim Suplementu**.

Wymogi, które muszą zostać każdorazowo spełnione przez podmioty (KCA, ZDZ, RCWEiC) biorące udział w przygotowaniu i realizacji procesów walidacji i certyfikacji poszczególnych kwalifikacji rynkowych w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA:

- opis kwalifikacji / kompetencji i scenariusz jej walidacji** – określony przez Standard Kwalifikacji w Systemie KCA. Standard ustala ramowo wymagania związane z przygotowaniem właściwego opisu kwalifikacji / kompetencji, która następnie funkcjonuje w bazie kwalifikacji KCA. Opisana wg standardu kwalifikacja jest łatwa w odczycie i edycji, przejrzysta w formie, pozwala w prosty sposób korzystać z niej wszystkim podmiotom w Systemie KCA. Opis kwalifikacji zawiera efekty uczenia się, jakie trzeba potwierdzić na drodze walidacji (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) oraz rekomendacje pracodawców danej branży.

- rekomendacje branżowe dla KCA w obszarze danej kwalifikacji** – zgodnie z wytycznymi EFS (*Lista sprawdzająca do weryfikacji czy dany dokument można uznać za potwierdzający kwalifikacje na potrzeby mierzenia wskaźników monitorowania EFS*), aby móc przystąpić do walidacji i nadawania kwalifikacji rynkowej (kwalifikacji, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej) instytucja realizująca procesy nadawania kwalifikacji musi posiadać / uzyskać rekomendacje od 5 pracodawców danej branży lub związku branżowego, zrzeszającego pracodawców danej branży (zgodnej z przedmiotem określonej walidacji) stwierdzających rozpoznawalność certyfikatów KCA.

Zgodnie z wytycznymi EFS Krajowe Centrum Akredytacji oraz Regionalne Centra Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji funkcjonujące w **Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA posiadają szereg rekomendacji branżowych**. Baza rekomendacji jest stale rozbudowywana przez wszystkie podmioty w Systemie KCA i weryfikowana przed każdym procesem nadawania kwalifikacji.

- rekomendacje sektorowe dla KCA** – Krajowe Centrum Akredytacji, jako jedyny w Polsce podmiot legitymuje się rekomendacjami sektorowymi otrzymanymi od wiodących w kraju związków pracodawców:
 - Krajowej Izby Gospodarczej (KIG),**
 - Konfederacji Lewiatan,**
 - Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej.**
- rekomendacje dla procesów walidacji w obszarze danej kwalifikacji** – otrzymywane od zleceńodawców po zakończonych procesach walidacji i certyfikacji
- zachowanie rozdzielności w procesach walidacji i certyfikacji** – Krajowe Centrum Akredytacji gwarantuje instytucjonalną rozdzielność ról instytucji szkolących i nadających kwalifikacje – KCA jest wyspecjalizowaną instytucją organizującą walidację nabytych efektów uczenia się, nie angażującą się w procesy nauczania. Na poziomie instytucjonalnym zagwarantowano również rozdzielność ról w procesie walidacji i certyfikacji / kompetencji poprzez przekazanie organizacji i realizacji walidacji do zewnętrznych Instytucji Walidujących.

W Systemie KCA zagwarantowano realizację wymogu zachowania rozdzielności ról osób egzaminujących i szkolących (rozdzielność osobowa). Członkowie Komisji Egzaminacyjnej są zobowiązani każdorazowo (dla każdego realizowanego procesu walidacji) podpisać druk oświadczenia o rozdzielności ról, w którym oświadczają, że nie prowadzili procesu szkolenia dla poszczególnych uczestników danego procesu walidacji. Podpisują również oświadczenia o braku występowania konfliktu interesów.

6. Weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uczestników:

Weryfikacja kompetencji uczestników przeprowadzana jest przez **Komisję Egzaminacyjną**, powołaną przez Krajowe Centrum Akredytacji. Członkowie komisji, w ramach umów podpisanych z Instytucją Walidującą, odpowiedzialni są m.in. za weryfikację i ewentualną modyfikację opisu kwalifikacji (w tym efektów uczenia się), określenie warunków organizacyjnych walidacji oraz przygotowanie pytań i zadań egzaminacyjnych wraz z kluczami odpowiedzi i arkuszami ocen. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej, pod kierownictwem Przewodniczącego, realizują weryfikację wymaganych efektów uczenia się poprzez przeprowadzenie dla kandydatów egzaminów teoretycznych i praktycznych, sprawdzenie wyników i wystawienie oceny zakończonej decyzją walidacyjną zawartą w **Protokole Komisji Egzaminacyjnej** – czyli rekomendacją dla Instytucji Certyfikującej dotyczącą nadania certyfikatu.

W części teoretycznej egzaminu zewnętrznego proces potwierdzania efektów uczenia się posiadanych przez kandydata realizowany jest w trybie testu wiedzy (jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru) zawierającego pytania zamknięte. Ocena ustalana jest wg uzyskanego przez uczestnika wyniku, w oparciu o przyjętą w Systemie KCA **skalę ocen**.

Część praktyczna zakłada wykonanie przez kandydata określonych zadań praktycznych, które są oceniane przez Komisję Egzaminacyjną według ustalonej dla poszczególnych zadań punktacji oraz kryteriów.

Uzyskane przez uczestnika wyniki w części praktycznej są ewidencjonowane przez Komisję Egzaminacyjną w *Arkuszu oceny indywidualnej uczestnika Procesu Walidacji Kwalifikacji - Egzamin Praktyczny*.

W zależności od wymagań i możliwości organizacyjnych Instytucji Walidującej etap praktyczny egzaminu zewnętrznego może odbywać się w warunkach rzeczywistych (np. u pracodawcy) lub symulowanych.

Ocenę końcową wystawia się na podstawie wyliczenia średniej z ocen uzyskanych za etap praktyczny i teoretyczny egzaminu zewnętrznego.

Negatywny wynik, czyli ocena niedostateczna, z któregośkolwiek etapu egzaminu decyduje o końcowej ocenie niedostatecznej.

Podsumowanie punktów uzyskanych przez uczestnika walidacji oraz wyliczenie na ich podstawie wyniku i wystawienie ocen może nastąpić w oparciu o opracowany specjalnie do tego celu *Arkusz oceny uczestników Procesu Walidacji Kwalifikacji*, który automatycznie wylicza i ocenia uczestników na podstawie wpisanych do niego punktów, lub „ręcznie” wg wzorów:

a. Wynik egzaminu teoretycznego (T):

$$\left(\frac{\text{liczba otrzymanych przez uczestnika punktów}}{\text{maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania}} \right) \times 100\% = \text{Wynik (T)}$$

b. Wynik egzaminu praktycznego (P):

$$\left(\frac{\text{liczba otrzymanych przez uczestnika punktów}}{\text{maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania}} \right) \times 100\% = \text{Wynik (P)}$$

c. Wynik końcowy procesu walidacji to uśredniony arytmetycznie wynik obu przeprowadzonych egzaminów zewnętrznych T i P:

$$\left(\frac{\text{Wynik (T)} + \text{Wynik (P)}}{2} \right) = \text{Wynik końcowy walidacji}$$

d. Skala ocen stosowana w Systemie KCA:

- dla wyniku na poziomie **0%-54%** - Ocena: **niedostateczny**
- dla wyniku na poziomie **55%-65%** - Ocena: **pozytywny**
- dla wyniku na poziomie **66%-75%** - Ocena: **dobry**
- dla wyniku na poziomie **76%-90%** - Ocena: **bardzo dobry**
- dla wyniku na poziomie **91%-100%** - Ocena: **celujący**

Oceny z poszczególnych etapów walidacji są ewidencjonowane w *Protokole Komisji Egzaminacyjnej* oraz w *Karcie Uczestnika Walidacji*. Dodatkowo rejestrowane są w Systemie BPM KCA. Uczestnikom walidacji przysługuje prawo do odwołania się od warunków technicznych oraz od uzyskanej oceny – wg zasad określonych w *Procedurze obsługi procesu reklamacji*.

Komisja Egzaminacyjna powinna składać min. z 2-3 osób: Przewodniczącego, Członka / Członków i Sekretarza. Dodatkowo w Komisji Egzaminacyjnej może zasiadać Menedżer RCWEiC jako Członek lub Obserwator.

Wymagania w stosunku do członków Komisji Egzaminacyjnej:

- Przewodniczący – wieloletnie doświadczenie w egzaminowaniu, wiedza merytoryczna i praktyczna z zakresu, którego dotyczy egzamin.
- Członek – wiedza praktyczna i merytoryczna z zakresu, którego dotyczy egzamin lub wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu procesów egzaminowania.
- Sekretarz – bez prawa do egzaminowania, odpowiedzialny za część organizacyjną i dokumentację oraz wspieranie asesorów w procesie oceny egzaminu teoretycznego – sprawdzanie testów wg klucza (tę funkcję może pełnić pracownik Instytucji Walidującej).

7. Certyfikaty KCA

Proces nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA, realizowany zgodnie z określoną procedurą, zakończony jest wystawieniem Certyfikatu oraz Suplementu. Podstawowym założeniem w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA jest fakt, że walidacja danej kwalifikacji / kompetencji poprzedza jej certyfikację.

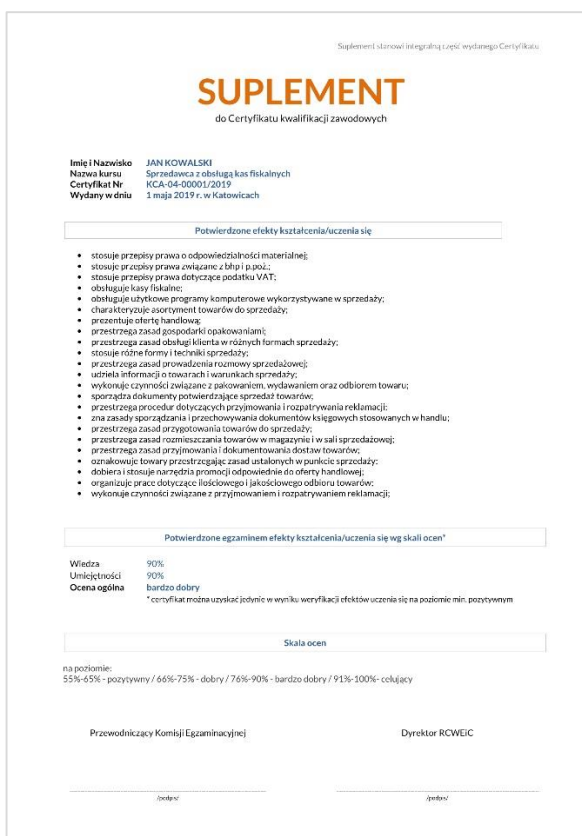
Certyfikaty w Systemie KCA wystawiane są (po pomyślnym ukończeniu przez uczestnika procesu walidacji) na mocy oficjalnej Decyzji o nadaniu kwalifikacji / potwierdzeniu kompetencji w Systemie KCA – wydanej przez Menedżera RCWEiC – osoby upoważnionej do podpisywania tego rodzaju dokumentów w imieniu Prezesa Krajowego Centrum Akredytacji, na podstawie imiennego pełnomocnictwa i akredytacji jednostki terenowej RCWEiC. Po wydaniu ww. decyzji, kolejnym krokiem jest wystawienie Certyfikatu potwierdzającego nadanie danej kwalifikacji / potwierdzenie kompetencji oraz dołączenie do niego Suplementu, zawierającego zweryfikowane w procesie walidacji efekty uczenia się. Certyfikat wystawiany jest wg jednolitego dla całego Systemu KCA wzoru.

Certyfikaty w Systemie KCA wystawiane są w polskiej wersji językowej zawierającej Suplement z listą potwierdzonych efektów uczenia się. Certyfikat w innej wersji językowej może zostać wystawiony na życzenie uczestnika. Dzięki podwójnemu systemowi ewidencji Certyfikatów istnieje możliwość wystawienia duplikatów zniszczonych, uszkodzonych lub zagubionych przez Klientów.

Druki certyfikatów (format A4) wystawianych w ramach Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA posiadają określone zabezpieczenia:

- Unikalny gilosz wykonany w druku cyfrowym pokrywający powierzchnię poddruku od samej krawędzi kartki.
- Ciągła numeracja typograficzna (nadana przez Krajowe Centrum Akredytacji i rejestrowana w Rejestrze wydanych Certyfikatów) zawierający określony ciąg literowo-cyfrowy, identyfikujący jednostkę wystawiającą certyfikat, określający jego rodzaj i numer kolejny w danym roku, oznaczenie RCWEiC oraz numer Akredytacji, na podstawie której funkcjonuje.
- Numer seryjny wydane go certyfikatu w ramach danego RCWEiC.
- Hologram zabezpieczający naklejany w dolnej, centralnej części druku.

Numer typograficzny, nadany przez KCA to numer ścisłego zarachowania. Druki te podlegają ewidencji, kontroli i zabezpieczeniu, prowadzonym przez Krajowe Centrum Akredytacji.

8. KCA w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK)

Krajowe Centrum Akredytacji od początku wdrożenia projektu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wspiera jego powstawanie oraz rozwój poprzez czynny udział między innymi w pracach Rady Interesariuszy ZSK oraz współpracę merytoryczną z ekspertami z IBE w ramach opisywanych kwalifikacji wolnorynkowych.

W kwietniu 2018 roku opracowano i zgłoszono do ZSK opis kwalifikacji wolnorynkowej „Wykonywanie czynności magazynowych”. Opis kwalifikacji oraz procedury jej walidacji powstały na drodze współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych (IBE) – Instytucją wdrażającą ZSK w Polsce. Równocześnie został złożony wniosek o nadanie statusu Instytucji Certyfikującej w ramach ZSK.

15 marca 2023 roku na mocy Decyzji Ministerstwa Rozwoju i Technologii KCA uzyskało uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji wolnorynkowej „Obsługa klienta i sprzedaż w punkcie handlowym – sprzedawca”, uzyskując tym samym status Instytucji Certyfikującej w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK). (opis kwalifikacji: https://kwalifikacje.gov.pl/k?id_kw=12639)

W celu właściwego przeprowadzania procesów walidacji i certyfikacji kwalifikacji wolnorynkowych funkcjonujących w ZRK, procedury Systemu KCA zostały dopasowane do wymogów ZSK. Dokumenty walidacyjne zostały przerezegowane i dostosowane do założeń zawartych w opisie kwalifikacji, gwarantując jakość i rzetelność przeprowadzanych procesów.

9. Odpowiedzialność KCA – zasady definiujące jakość nadawanych kwalifikacji

KCA w całości nadzoruje procesy nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji, począwszy od potwierdzenia zdobytej wiedzy na etapie walidacji zleconej do Instytucji Walidującej (ZDZ), poprzez weryfikację i uznanie jej wyników, aż po wydanie stosownego certyfikatu.

KCA zapewnia wysoki poziom jakości oraz jasno określone zasady i wymogi uzyskania danej kwalifikacji / kompetencji, które są konkretnie i jednoznacznie określone w procedurach Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA oraz każdorazowo doprecyzowane dla każdego procesu z jego uczestnikami (w stosownych załącznikach do umowy).

KCA prowadzi wewnętrzny monitoring procesów (zgodność z procedurami) oraz cykliczną ewaluację Systemu.

- ☑ Za jakość procesów certyfikacji i walidacji odpowiedzialna jest Instytucja Certyfikująca (KCA).
- ☑ KCA wydaje certyfikaty uzyskane na podstawie prawidłowo przeprowadzonego procesu walidacji. Przebieg procesu walidacji określony jest w procedurach Systemu Certyfikacji Kwalifikacji, *Regulaminie Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA* oraz *Etapach Procesu Nadawania Kwalifikacji w Systemie KCA* i obejmuje wszystkie etapy walidacji, w tym zasady powoływania komisji egzaminacyjnych, zasady organizacji i przeprowadzania egzaminów teoretycznych i praktycznych, zasady wystawiania ocen, procedury odwoławcze i inne.
- ☑ Certyfikaty otrzymują osoby, które pozytywnie przejdą proces walidacji i potwierdzą efekty uczenia się określone dla danej kwalifikacji / kompetencji uzyskując wynik z egzaminów (teoretycznego i praktycznego) uprawniający do otrzymania certyfikatu (certyfikat można uzyskać jedynie w wyniku weryfikacji efektów uczenia się na poziomie min. pozytywnym – uzyskanie minimalnego progu zdawalności). Załącznikiem do Certyfikatu KCA jest Suplement – przedstawia on w sposób syntetyczny wyniki z procesu weryfikacji walidacji z wyszczególnieniem efektów uczenia się.
- ☑ KCA dysponuje odpowiednimi zasobami kadrowymi niezbędnymi do prawidłowego przeprowadzenia procesów walidacji i certyfikacji oraz zapewnia zewnętrznych ekspertów i specjalistów (zasoby kadrowe ZDZ, w tym RCWEiC). Instytucja Certyfikująca prowadzi monitoring kompetencji osób przeprowadzających walidację i certyfikację w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji. Instytucja Certyfikująca opracowuje programy szkoleń dla osób organizujących walidację i certyfikację (programy szkoleń uwzględniają również poszerzanie wiedzy o zasadach obowiązujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji).
- ☑ KCA gwarantuje, że Instytucja Walidująca (ZDZ) zapewnia odpowiednie zasoby kadrowe niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia procesu walidacji – gwarantują to zapisy *Umowy Partnerstwa IC-IW* podpisywane z ZDZ. Monitoring nad procesami walidacji sprawują akredytowani przez KCA Menedżerowie RCWEiC.
- ☑ KCA i RCWEiC zapewniają zaplecze lokalowe, infrastrukturę, wyposażenie oraz niezbędne materiały (numerowane poddruki certyfikatów i hologramy zabezpieczające) umożliwiające

prowadzenie certyfikacji. Wydawane certyfikaty są rejestrowane wraz z danymi osób, które je uzyskały, posiadają indywidualny numer certyfikatu oraz poddruku.

- ☑ Dla każdej kwalifikacji / kompetencji w Systemie KCA określone zostają minimalne warunki, jakie muszą być zapewnione przez Instytucje Walidujące (ZDZ) w zakresie zasobów materialnych i organizacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia procesu walidacji (Opis i scenariusz walidacji kwalifikacji rynkowej). W umowach partnerskich ZDZ zobowiązują się do zapewnienia odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej przeprowadzenie egzaminu teoretycznego (sala i sprzęt), a w przypadku egzaminu praktycznego ZDZ zobowiązany jest zapewnić wyposażenie stanowisk egzaminacyjnych, w przypadku warunków symulowanych lub zagwarantować przestrzeń dla uczestników egzaminu w otoczeniu rzeczywistym.
- ☑ Mając na uwadze wysoką jakość prowadzonych działań, w strukturze organizacyjnej Systemu Certyfikacji Kwalifikacji wprowadzony został opracowany wspólnie z ekspertami z Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE) i rozbudowany w ramach reorganizacji - Wewnętrzny Standard Zapewnienia Jakości – zbiór procedur i zasad gwarantujących projakościowe podejście na każdym etapie nadawania kwalifikacji.
- ☑ KCA gwarantuje ciągłość procesów certyfikacji i walidacji – procesy są dokumentowane w elektronicznym Systemie Zarządzania Procesami BPM KCA - istnieje możliwość kontynuowania przerwanych procesów przez kandydatów (na określonych warunkach).
- ☑ KCA gwarantuje rozdzielenie procesów certyfikacji, walidacji i szkolenia. System opiera się na zasadach i procedurach gwarantujących rozdzielność instytucjonalną oraz osobową na każdym z etapów z uwzględnieniem zasady dobrowolności, zasady przestrzegania prywatności osób ubiegających się o walidację, zasady równego dostępu oraz uczciwego traktowania, zasady obiektywizmu procesu walidacji i unikania konfliktu interesów. Instytucje Walidujące gwarantują zachowanie osobowej rozdzielności poprzez monitoring kandydatów i egzaminatorów pod kątem wystąpienia konfliktu. Na etapie walidacji każdorazowo zbierane są oświadczenia (o braku powiązań, konflikcie interesów oraz rozdzielności funkcji) podpisywane przez egzaminatorów biorących udział w walidacji poszczególnych osób.
- ☑ Proces Certyfikacji prowadzi KCA poprzez RCWEiC – gwarantując rozdzielność podmiotową i osobową wobec pozostałych procesów.
- ☑ KCA określa podział zadań oraz zasady współpracy między Instytucją Certyfikującą, a Instytucjami Walidującymi (ZDZ) na mocy *Umowy Partnerskiej IC-IW* oraz wg *Regulaminu Certyfikacji Kwalifikacji KCA* oraz procedur, regulaminów i standardów zdefiniowanych dla Systemu Nadawania Kwalifikacji KCA.
- ☑ KCA i RCWEiC prowadzą dwustopniowy rejestr wystawionych certyfikatów: w centralnym Systemie BPM KCA (elektroniczny system „w chmurze” wspierający organizację procesów nadawania kwalifikacji na każdym z jego etapów) oraz za pomocą prowadzonych lokalnie elektronicznych rejestrów wydanych certyfikatów. Certyfikaty KCA są zabezpieczone hologramem oraz indywidualnym numerem. Poddruki są zabezpieczone numerami seryjnymi. Certyfikat KCA i Suplement są opatrzone podpisem Menedżera danego RCWEiC.
- ☑ Wszystkie procedury są jawne i przejrzyste – Krajowe Centrum Akredytacji dba o dostępność do informacji - szczegółowe informacje związane z walidacją i procedurami (oraz założeniami standardów) są dostępne na życzenie zainteresowanych.

- ☑ KCA posiada opracowaną ramową procedurę zgłaszania reklamacji - uczestnicy walidacji są informowani o możliwości zgłaszania reklamacji w określonych obszarach. Procedura zakłada indywidualne podejście do każdego przypadku oraz możliwość odwołania od wydanych decyzji.
- ☑ Procesy Walidacji są tworzone i przeprowadzane przez osoby posiadające kompetencje i doświadczenie z zakresu opisu kwalifikacji / kompetencji i tworzenia scenariusza walidacji. Procedury Systemu Certyfikacji Kwalifikacji jasno określają zasady funkcjonowania Komisji Egzaminacyjnych oraz ich członków.
- ☑ KCA posiada jednorodny system dokumentacji (określone wzory poszczególnych dokumentów wykorzystywanych na każdym z etapów nadawania kwalifikacji) wspierany przez elektroniczny System BPM KCA w „chmurze”.

10. Zgodność Systemu KCA z obowiązującymi zasadami i regulacjami

Sejm VIII kadencji, w grudniu 2015 roku przyjął *Ustawę o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji*, wprowadzającą uregulowany prawnie system, w ramach którego można potwierdzać kwalifikacje zawodowe uzyskane na drodze pozaformalnej i nieformalnej. **Ustawa o ZSK określiła podstawowe zasady i standardy postępowania w obszarze nadawania kwalifikacji.** W Ustawie **zostały określone role i zadania różnych podmiotów funkcjonujących w zakresie walidacji i certyfikacji kwalifikacji oraz wzajemne relacje pomiędzy nimi.** Przyjęto w niej także szereg warunków regulujących nadawanie kwalifikacji rynkowych, które odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej. Według Ustawy Instytucją Certyfikującą może stać się każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, o ile spełnia podane w Ustawie warunki.

Krajowe Centrum Akredytacji, będąc instytucją zarządzającą Systemem Certyfikacji Kwalifikacji, **spełnia podstawowe, określone w Ustawie o ZSK warunki odnośnie Instytucji Certyfikujących.**

W związku z okresem przejściowym wdrażania ZSK i niewielką liczbą włączonych do niego kwalifikacji rynkowych, a co za tym idzie podmiotów bezpośrednio uprawnionych do ich certyfikowania, **Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**, jako koordynujący wdrażanie EFS, przygotował, **we współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych** (Instytucja wiodąca oraz nadzorująca rozwój i upowszechnianie wiedzy o ZSK) i **Ministerstwem Edukacji Narodowej**, **materiał dotyczący możliwości uzyskiwania kwalifikacji** w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Oznacza to, że **oprócz zapisów zawartych w Ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dnia 22 grudnia 2015 r. (wraz z późniejszymi zmianami)** oraz zasad określonych dla uczestników procesów nadawania kwalifikacji (walidacji i certyfikacji), zawartych w różnych **opracowaniach i publikacjach tematycznych przygotowywanych przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)**, **zastosowanie mają także zapisy Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2021-2027**, w szczególności **Załącznik 2**

z dnia 27 października 2022 pt. Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Departament EFS wskazał w swoich pismach skierowanych do wszystkich instytucji będących stroną umowy o dofinansowanie (Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Zarządzające), że **z uwagi na niezakończone prace nad Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji, nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie listy instytucji certyfikujących (lub walidujących) oraz samych kwalifikacji.**

W związku z tym, **każda instytucja (IP oraz IZ) samodzielnie decyduje o uznaniu danego dokumentu (potwierdzającego uzyskanie kwalifikacji) na podstawie przesłanek, jakie zostały wskazane w definicji pojęcia „kwalifikacja” w Ustawie o ZSK oraz wskazówek zawartych w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2021-2027** oraz wytycznych horyzontalnych m.in. w zakresie rynku pracy i edukacji na potrzeby realizacji projektów finansowanych z EFS.

Przy braku możliwości jednoznacznego wskazania na polskim rynku instytucji lub podmiotów gospodarczych spełniających kryteria „akredytowanego podmiotu przeprowadzającego zewnętrzny egzamin na potrzeby danej kwalifikacji rynkowej” **autorzy zawarli w tych opracowaniach wytyczne oraz wymagania, jakie musi spełniać dana instytucja certyfikująca oraz określili warunki, jakie muszą spełniać wystawiane przez te instytucje dokumenty (dyplomy, świadectwa lub certyfikaty), aby zyskać status uznawalności i rozpoznawalności rynkowej.**

W myśl terminologii ZSK **przez Instytucję Certyfikującą należy rozumieć podmiot gospodarczy, który uzyskał stosowne uprawnienia do certyfikowania, spełniając wymogi określone w art. 41 Ustawy o ZSK z dnia 22 grudnia 2015 r.. W okresie przejściowym jest to także podmiot, który spełnia podstawowe wymogi określone w Ustawie o ZSK.** Instytucjami certyfikującymi mogą być np. uczelnie, szkoły, okręgowe komisje egzaminacyjne, instytucje szkoleniowe, stowarzyszenia zawodowe, organy administracji publicznej.

„Idea powołania Związku ZDZ Oddział w Warszawie jest zagwarantowanie podmiotowej rozdzielności procesów kształcenia od procesów weryfikacji efektów nauki prowadzonych w ramach ZDZ poprzez instytucjonalne wydzielenie procesów walidacji ze struktury Związku ZDZ i przeniesienie ich w obszar działalności statutowej Związku ZDZ Oddział w Warszawie – § 10 pkt 11 Statutu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego.”

Źródło: Uchwała Nr 1/2018 z dnia 19 września 2018 r. w sprawie utworzenia Związku ZDZ oddział w Warszawie

Krajowe Centrum Akredytacji spełnia powyższe wymagania dotyczące Instytucji Certyfikującej oraz:

- ☑ **gwarantuje rozdzielność instytucjonalną procesów kształcenia i walidacji** - Krajowe Centrum Akredytacji (Związek ZDZ Oddział w Warszawie) jest samodzielnym, zarejestrowanym w KRS podmiotem gospodarczym, który powstał poprzez wydzielenie ze struktury Związku ZDZ na drodze rozdzielania procesów kształcenia od procesów weryfikacji efektów uczenia się. Obszarem działalności KCA jest „organizowanie i przeprowadzanie procesów sprawdzania efektów nauki, procesów walidacji, egzaminowania i certyfikacji kompetencji i kwalifikacji zawodowych” (§ 10 pkt 11 Statutu Związku ZDZ).
- ☑ **gwarantuje rozdzielność osobową w procesach kształcenia i walidacji** - System Certyfikacji Kwalifikacji KCA gwarantuje zachowanie rozdzielności ról osób kształcących i walidujących (egzaminujących) kompetencje społeczne, wiedzę i umiejętności kandydatów biorących udział w procesach walidacji. Osiągane jest to (dla każdego procesu walidacji) poprzez oświadczenia o rozdzielności ról podpisywane przez członków Komisji Egzaminacyjnych, w których (po uprzednim zapoznaniu się z listą kandydatów) oświadczają, że nie prowadzili procesów szkolenia dla poszczególnych uczestników danego procesu walidacji.
- ☑ **gwarantuje rozdzielność podmiotową procesów walidacji i certyfikacji** - System KCA zachowuje rozdzielność procesów walidacji i certyfikacji poprzez zlecenie organizacji procesów walidacji kwalifikacji / kompetencji do zewnętrznej, akredytowanej przez KCA Instytucji Walidującej (ZDZ). Natomiast proces certyfikacji kwalifikacji / kompetencji odbywa się bezpośrednio w KCA (poprzez sieć terenowych jednostek - RCWEiC) w oparciu o otrzymane od ZDZ wyniki walidacji, decyzję Komisji Egzaminacyjnej oraz wyniki weryfikacji zgodności zastosowanych procedur.
- ☑ **zakłada etapowość obu procesów**: najpierw następuje proces organizacji i realizacji walidacji (Instytucja Walidująca), a dopiero po weryfikacji jej wyników przez Instytucję Certyfikującą następuje certyfikacja kwalifikacji / kompetencji.
- ☑ **wydaje dokumenty zawierające opis efektów uczenia się** – Instytucja Certyfikująca – KCA poprzez jednostki terenowe – RCWEiC wydaje Certyfikaty KCA potwierdzające nadanie danej kwalifikacji rynkowej / potwierdzenie kompetencji wraz z załączonym na odwrocie Supplementem – listą zweryfikowanych efektów uczenia się.
- ☑ **przewiduje udział pracodawców w procesach walidacji** - System walidacji KCA powstał na bazie podpisanego 4 grudnia 2015 r. porozumienia z Krajową Izbą Gospodarczą (KIG) – największą niezależną organizacją biznesu w Polsce, reprezentującą 160 organizacji biznesowych (70 Izby i związków branżowych, 61 Izby regionalnych, 21 Izby bilateralnych i 8 organizacji (stowarzyszenia, fundacje). W procesach walidacji do Komisji Egzaminacyjnych często zapraszani są przedstawiciele lokalnych pracodawców, aby zagwarantować udział zarówno teoretyków jak i praktyków z danej branży.
- ☑ **dysponuje rekomendacjami branżowymi** - Krajowe Centrum Akredytacji oraz Regionalne Centra Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji dysponują bazą rekomendacji branżowych

zawierającą szereg rekomendacji podmiotów gospodarczych z różnych branż potwierdzających wysoką jakość i rozpoznawalność KCA jako Instytucji Certyfikującej oraz rekomendacjami największych związków pracodawców - Krajowej Izby Gospodarczej, Konfederacji Lewiatan oraz Pracodawców RP.

spełnia warunki określone przez Departament EFS:

Lista sprawdzająca do weryfikacji czy dany dokument można uznać za potwierdzający kwalifikację na potrzeby mierzenia wskaźników monitorowania EFS dot. uzyskiwania kwalifikacji

Pytanie	TAK	NIE
I. Uznawane kwalifikacje		
1. Czy wydany dokument jest potwierdzeniem uzyskania kwalifikacji w zawodzie?		☒
2. Czy dokument został wydany przez organy władz publicznych lub samorządów zawodowych na podstawie ustawy lub rozporządzenia?		☒
3. Czy dokument potwierdza uprawnienia do wykonywania zawodu na danym stanowisku (tzw. uprawnienia stanowiskowe) i jest wydawany po przeprowadzeniu walidacji?		☒
4. Czy dokument jest certyfikatem, dla którego wypracowano system walidacji i certyfikowanie efektów uczenia się na poziomie międzynarodowym?		☒
Jeżeli co najmniej jedno z odpowiedzi jest twierdzące , dany dokument można uznać za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji .		
Jeżeli na żadne z powyższych pytań nie udzielono odpowiedzi twierdzącej, należy przejść do pkt II.		
II. Warunki umożliwiające uznanie danego dokumentu za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji		
1. Czy dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawiera opis efektów uczenia się?	☒	
2. Czy procesy kształcenia oraz walidacji są realizowane z zapewnieniem rozdzielności funkcji?	☒	
3. Czy dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji jest rozpoznawalny i uznawany w danej branży/sektorze, tzn. czy otrzymał pozytywne rekomendacje od: <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 5 pracodawców danej branży/ sektorów lub • związku branżowego, zrzeszającego pracodawców danej branży/ sektorów? 	☒	
Jeżeli na każde z powyższych pytań z części II listy odpowiedź jest twierdząca , dany dokument można uznać za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji .		

Drżniak Zakładów Doskonalenia Zawodowego Oddział w Warszawie
00-253 Warszawa
ul. Prokocim 17 1117
NIP: 5252732000

ZATWIERDZONO
mgr Renata Górnica

PREZES DZIAŁU
mgr Renata Górnica

11. Standardy i procedury w Systemie KCA

Krajowe Centrum Akredytacji realizuje procesy nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji w oparciu o szereg standardów i przypisanych im procedur gwarantujących powtarzalność oraz wysoką jakość świadczonych usług.

Standard

(def.) ustalone kryterium, które określa powszechne, zwykle najbardziej pożądane cechy.

W Systemie Certyfikacji Kwalifikacji „Standardem” określono grupy norm definiujących podstawowe wymagania stawiane w kluczowych obszarach organizacji procesów walidacji i certyfikacji. Oddziaływanie standardów jest ogólnopolskie – dotyczy wszystkich podmiotów funkcjonujących w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji: KCA, RCWEiC oraz ZDZ. Gwarantuje to porównywalność i rozpoznawalność w skali krajowej działalności Systemu.

Standaryzacja procesów w Systemie KCA jest punktem wyjścia do zapewnienia wysokiej jakości realizowanych usług. Umożliwia także prowadzenie cyklicznej ewaluacji funkcjonalności całego systemu. Na tej podstawie opracowano Wewnętrzny Standard Zapewnienia Jakości dla Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA.

12. WSZJ w Systemie KCA – zasady zachowania jakości

Obowiązek posiadania przez każdą Instytucję Certyfikującą wewnętrznego systemu zapewniania jakości został wprowadzony *Ustawą o ZSK* z dnia 22 grudnia 2015 r. (z późniejszymi zmianami) Jeśli Instytucja Certyfikująca deleguje cały proces walidacji do Instytucji Walidującej (ZDZ) jest on nadal objęty jej WSZJ. WSZJ ma charakter sformalizowany (forma dokumentu) i musi być wdrożony oraz stale udoskonalany.

W kontekście ZSK termin „wewnętrzne zapewnianie jakości” oznacza monitorowanie i okresową ewaluację czynności, związanych z nadawaniem kwalifikacji, wykonywanych przez instytucję certyfikującą. Wewnętrzne zapewnianie jakości wzmacnia samokontrolę Instytucji Certyfikującej w toku nadawania kwalifikacji, służy również doskonaleniu mechanizmów wpływających na jakość nadawanych kwalifikacji. **Obowiązek posiadania wewnętrznego systemu zapewniania jakości dotyczy także podmiotów, które przeprowadzają walidację na podstawie upoważnienia Instytucji Certyfikującej.**

Wewnętrzny Standard Zapewnienia Jakości Systemu KCA jest rozwinięciem Standardów i Procedur Systemu KCA, czyli zestawu dokumentów, których nadrzędnym celem jest zapewnienie trafnej i rzetelnej realizacji procesów walidacji i certyfikacji kwalifikacji oraz zachowania najwyższej jakości wszystkich podejmowanych w strukturze podmiotowej Systemu KCA działań. WSZJ jest integralną częścią Systemu Certyfikacji Kwalifikacji KCA.

Są to dokumenty, które swoimi przepisami obejmują walidację, certyfikację i obsługę kandydatów. **Zostały wstępnie opracowane przy udziale ekspertów IBE na drodze współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych** (jako jeden z produktów współpracy i transferu wiedzy - wsparcie merytoryczne ekspertów IBE w obszarze Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na mocy formalnie podpisanej umowy w obszarze prawidłowego opisywania kwalifikacji oraz projektowania procesu walidacji i pozostałych zasad nadawania kwalifikacji), **a następnie rozbudowane do wersji finalnej, w oparciu o wdrożone w procesie reorganizacji KCA Standardy i Procedury.**

Przedmiotem oddziaływania WSZJ są zarówno procesy związane z nadawaniem kwalifikacji / potwierdzaniem kompetencji, za które odpowiada Instytucja Certyfikująca, jak i ich efekty. Celem WSZJ jest zapewnienie ich skuteczności (realizowanie celów) i poprawności (spełnianie wymagań) oraz doskonalenie, a poprzez to zapewnienie i podnoszenie jakości kwalifikacji / kompetencji nadanych konkretnym osobom. WSZJ obejmuje całość działań Instytucji Certyfikującej i Instytucji Walidującej. **W Systemie KCA zasady zawarte w WSZJ mają za zadanie zapewnić skuteczną oraz poprawną realizację zadań na poziomie podmiotowym oraz osobowym.** WSZJ, jako system zapewnienia jakości, wspiera organizację i realizację różnych etapów walidacji oraz certyfikacji kwalifikacji, a także oddziałuje na pozostałe obszary działalności KCA, RCWEiC oraz ZDZ (np. obsługa kandydatów). **Regulacje zawarte w Wewnętrznym Standardzie Zapewnienia Jakości są realizowane w sposób ciągły i systematyczny oraz są poddane okresowej ocenie i korektom.**

13. Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych (RODO)

Zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* w KCA została opracowana **Polityka Bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych**, stanowiąca jeden ze środków organizacyjnych, mających na celu wykazanie, że przetwarzanie danych osobowych w KCA i RCWEiC odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem RODO.

Uwzględniając charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze zagrożenia, w KCA i RCWEiC zostały wdrożone odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby przetwarzanie danych osobowych odbywało się zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Zakres podmiotowy stosowania Polityki Bezpieczeństwa obejmuje wszystkie osoby upoważnione przez Administratora Danych Osobowych do przetwarzania danych osobowych oraz mające dostęp do danych osobowych.

Żadna procedura ani regulacja wewnętrzna obowiązująca u Administratora Danych Osobowych nie może naruszać zasad określonych w Polityce Bezpieczeństwa. Dane osobowe chronione Polityką Bezpieczeństwa tworzone i przetwarzane są w siedzibie Administratora.

14. System Zarządzania Procesami – System BPM KCA

System Zarządzania Procesami BPM KCA (ang. BPM - Business Proces Management) to elektroniczny system wspierający organizację, realizację i dokumentowanie etapów nadawania kwalifikacji / potwierdzania kompetencji, zarządzania rejestrami i bazami danych. Dostęp do BPM jest zdalny / on-line.

W ramach prowadzenia procesów walidacji i certyfikacji w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA organizatorzy procesów walidacji i certyfikacji (podmiotowi uczestnicy Systemu KCA) mają dostęp do elektronicznego systemu („w chmurze”) przygotowanego specjalnie na zlecenie Krajowego Centrum Akredytacji do obsługi Systemu Certyfikacji Kwalifikacji. System jest udostępniony na zasadzie licencji przez firmę /właściciela – SORGA Sp. z o.o.. System ten, dostosowany do unikalnych potrzeb KCA, stanowi wsparcie dla organizatorów walidacji i certyfikacji, jest bazą danych dla prowadzonych procesów oraz miejscem przechowywania danych dotyczących organizowanych procesów i powiązanych z nimi dokumentów.

System swoją funkcjonalnością wspiera pracę przy obsłudze zleceń. Umożliwia prowadzenie ewidencji procesów, rejestrację kluczowych danych, generowanie i wydruk wymaganych dokumentów, kontrolę stanu zaawansowania realizacji procesów, kontrolę przepływu dokumentów oraz przechowywanie baz uczestników, egzaminatorów, zleceniodawców, kwalifikacji, efektów

uczenia się i rekomendacji. Każde z RCWEiC posiada odrębny dostęp do wyznaczonej funkcjonalności systemu. W ramach tej przestrzeni możliwe jest nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom z danego regionu. Całkowity dostęp do wszystkich funkcjonalności na prawach administratora ma Zarząd Związku ZDZ Oddział w Warszawie – KCA.

15. Ewaluacja Systemu KCA

W kontekście ZSK ewaluacja dotyczy procesów związanych z nadawaniem kwalifikacji oraz funkcjonowania systemu zapewniania jakości. W ZSK okresowa ewaluacja ma być przeprowadzana przez samą instytucję certyfikującą (ewaluacja wewnętrzna) oraz podmiot zewnętrzny (ewaluacja zewnętrzna).

Ewaluacja – „analiza funkcjonowania instytucji certyfikującej prowadząca do diagnozy procesów związanych z certyfikowaniem, służąca zapewnianiu i doskonaleniu jakości kwalifikacji”.

Ustawa o ZSK (Art. 2, pkt 5)

W Systemie Certyfikacji Kwalifikacji Krajowego Centrum Akredytacji ewaluacja oznacza stały monitoring oraz cykliczną analizę procedur systemu oraz ocenę działań podmiotów i osób zaangażowanych w procesy walidacji i certyfikacji. Ewaluacja wynika bezpośrednio z WSZJ, a jej celem jest stałe udoskonalanie Systemu i jego składowych (doskonalenie procedur, zasad, dokumentacji itp.).

Ewaluacja wewnętrzna w Systemie Certyfikacji Kwalifikacji KCA dotyczy stosowanych procedur, zasad i norm. Okresowa analiza ich funkcjonalności prowadzi do oceny ich trafności i przydatności, a opracowywane na jej bazie koncepcje zmian gwarantują ich ewolucję, a w efekcie końcowym lepsze zrozumienie i profesjonalizację procesów realizowanych przez osoby i podmioty w ramach Systemu KCA.

Ewaluacja w Systemie KCA odbywa się poprzez stały monitoring funkcjonalności procedur przy wykorzystaniu narzędzi internetowych. KCA prowadzi monitorowanie systemu na podstawie analizy danych wprowadzanych do systemu BPM KCA, rocznych sprawozdań z działalności RCWEiC oraz zawiadomień.

Dodatkowym narzędziem zgłaszania uwag odnoszących się do funkcjonalności Systemu KCA jest poczta elektroniczna (biuro@kca.edu.pl), adres, na który osoby z ramienia podmiotów funkcjonujących w Systemie KCA mogą wysyłać swoje uwagi dotyczące stosowanych rozwiązań oraz sugerować zmiany. Również pracownicy biura Krajowego Centrum Akredytacji są do telefonicznej dyspozycji osób i podmiotów z Systemu KCA.

Cykliczna analiza procesów w Systemie KCA odbywa się również podczas wspólnych spotkań szkoleniowych osób zaangażowanych w prace nad walidacją i certyfikacją kwalifikacji. Szkolenia kierowane są do Menedżerów i Pełnomocników RCWEiC oraz kadry obsługi administracyjnej.

System zakłada również stałe monitorowanie formalnych zmian prawnych (ustawy, rozporządzenia, wytyczne) w obszarze walidacji i certyfikacji kwalifikacji lub w treści *Ustawy o ZSK* – w przypadku ich wystąpienia są one analizowane i w miarę potrzeby uwzględniane w procedurach systemu.

Ewaluacja wewnętrzna całego Systemu KCA (wszystkich jego składowych) przeprowadzana jest na bieżąco i jest formą oceny poszczególnych procedur oraz procesów pod kątem ich użyteczności, zalet i wad. **Do ewaluacji włącza się również procesy reklamacyjne, jakie wystąpiły w danym okresie.** Oceną wyników oraz definiowaniem wniosków zajmuje się kadra KCA, która na podstawie otrzymanych informacji wskazuje obszary, które wymagają interwencji. Na tej podstawie, po analizie potrzeb, decyzją Zarządu zlecane są działania korygujące lub naprawcze. Zmiany w Systemie KCA wprowadzane są formalnie poprzez przyjęcie stosownych Uchwał, następnie są wdrażane wraz z uruchomieniem procesu informacyjnego skierowanego do podmiotów i osób zaangażowanych w system.

Oprócz ewaluacji funkcjonalności systemu prowadzona jest także cykliczna sprawozdawczość w obszarze ilości, tematyki oraz częstotliwości (atrakcyjności rynkowej) organizowanych procesów nadawania kwalifikacji. Ewaluacją objęte są również zasady i regulaminy określające zakres działań podmiotów Systemu Certyfikacji Kwalifikacji – KCA, RCWEiC oraz ZDZ (poprzez warunki *Umowy Partnerstwa IC-IW*). Również co 3 lata zaplanowano audyty recertyfikujące zarówno dla Instytucji Walidujących jak i jednostek terenowych KCA – Regionalnych Centrów Walidacji Egzaminowania i Certyfikacji.

16. Reklamacje w Systemie KCA

KCA zapewnia ogólną procedurę odwoławczą w procesach walidacji i certyfikacji. Szczegółowe rozwiązania w zakresie reklamacji, w tym wskazanie etapu walidacji, w którym można wnieść odwołanie, mogą zostać dostosowane do konkretnej kwalifikacji / kompetencji. Ogólne zasady procesu reklamacji:

- Informacja o możliwości odwołania i jego szczegółach znajduje się na stronie internetowej KCA, dodatkowo uczestnik walidacji przed jej rozpoczęciem otrzymuje informację o typowych możliwościach odwoływania się.
- Kandydat ma prawo wnieść w określonym momencie odwołanie od przebiegu, lub od wyniku weryfikacji efektów uczenia się.
- Odwołanie od warunków lub przebiegu egzaminu może zostać wniesione jedynie tuż po zakończeniu obu części egzaminu (teoretycznego i praktycznego).

- Odwołanie od wyników egzaminu należy złożyć w terminie nie dłuższym niż trzy dni robocze od daty otrzymania informacji o wyniku.
- Odwołanie, zawierające szczegółowe uzasadnienie, może być przesłane w formie papierowej na adres RCWEiC, w którym odwołujący się uczestniczył w weryfikacji efektów uczenia się (liczy się data stempla pocztowego) lub przesłane e-mailem (liczy się data wysłania wiadomości).
- Odwołania są rozpatrywane przez komisję odwoławczą, działającą w ramach danego RCWEiC. Komisja złożona jest z min. 2 osób, wśród których są: pracownik akredytowany RCWEiC oraz asesor w zakresie danej kwalifikacji.

17. Promocja i kontakt

W ramach promocji oferty KCA i RCWEiC została uruchomiona strona internetowa www.kca.edu.pl, gdzie znajdują się wszystkie podstawowe informacje dotyczące Systemu KCA. Uruchomiono także profile KCA i niektórych RCWEiC w mediach społecznościowych – **Facebook** i **LinkedIn**, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące działalności KCA i RCWEiC.

Opracowanie dokumentu:	mgr Rafał Górecki, mgr Maria Trębicka
Data aktualizacji:	sierpień 2023 r.